

УДК 339.727.2

Віталій Кудлак, к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МІЖНАРОДНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЦІЯ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ

Анотація. В тезах розглядається поняття, методологія та вітчизняна практика складання показника міжнародної інвестиційної позиції. Аналізується поточний стан інвестиційної позиції України.

Ключові слова: міжнародна інвестиційна позиція, міжнародні інвестиції, прями іноземні інвестиції, портфельні інвестиції, Національний банк України.

Vitalii Kudlak

INTERNATIONAL INVESTMENT POSITION OF UKRAINE: THE PRESENT SITUATION AND THE DYNAMICS OF DEVELOPMENT

Abstract. The concept, methodology and practice of the domestic index of international investment position are examined in theses. The current state of the investment position of Ukraine is analyzed.

Keywords: international investment position, international investment, foreign direct investment, portfolio investment, the National Bank of Ukraine.

Як відомо, ефективність інвестування багато в чому залежить від рівня інформованості про об'єкт інвестування. В процесі реалізації міжнародних інвестиційних проєктів важливого значення набуває не тільки інформація про безпосередній об'єкт інвестицій, важливе значення має інвестиційний клімат країни-імпортера інвестицій. Саме тому у світовій практиці розроблено та використовується ряд показників та рейтингових оцінок для визначення інвестиційної привабливості економіки конкретних країн. Серед інших варто виділити показник «міжнародної інвестиційної позиції країни».

Згідно визначення за методологією Міжнародного валютного фонду, яке прийняте і в Україні, міжнародна інвестиційна позиція – це статистичний звіт, що відображає накопичені запаси зовнішніх фінансових активів та пасивів країни. Йдеться про всі фінансові вимоги та зобов'язання резидентів країни щодо нерезидентів.

Національний банк України, виконуючи вимоги передбачені угодою з МВФ щодо надання інформації про міжнародну інвестиційну позицію України, починаючи з 1997 року здійснює роботу з розробки методики та інформаційної бази для визначення даного показника. Крім того, складання інвестиційної позиції дозволяє визначити ряд важливих параметрів, що характеризують міжнародну економічну діяльність країни, зокрема:

- ✓ стан зовнішньоекономічних зв'язків з іншими країнами світу;
- ✓ накопичення запасів зовнішніх фінансових активів та зобов'язань країни;
- ✓ структуру та обсяги зарубіжних капіталовкладень у формі прямих та портфельних інвестицій;
- ✓ структуру та обсяги зовнішньої заборгованості в контексті визначення критеріїв оптимальних розмірів зовнішніх запозичень;
- ✓ стан резервних активів (запасів) країни.

Як вже зазначалось, роботу по розрахунку міжнародної інвестиційної позиції України проводить НБУ. Вона формується в табличному вигляді, де вказуються основні компоненти зовнішніх вимог та зобов'язань нашої країни, що відповідають

статтям фінансового рахунку платіжного балансу. Починаючи з 2009 р. показник міжнародної інвестиційної позиції України складається щоквартально та оприлюднюється на 85-90 день після закінчення звітного періоду.

Фінансові компоненти міжнародної інвестиційної позиції складаються з портфельних, прямих та інших інвестицій, а також з резервних активів, що належать до вимог країни. Зазначені компоненти інвестицій класифікуються за типами фінансових інструментів та секторами економіки.

Згідно даних Національного банку України, негативне значення чистої інвестиційної позиції України за перше півріччя 2011 року збільшилося на 4,5% - до 40,51 мільярда доларів.

Згідно із офіційною статистикою НБУ, із початку року активи України збільшилися на 5,8% - до 141,21 мільярда доларів, зокрема, прямі інвестиції за кордон зросли на 89 мільйона доларів - до 8,055 мільярда доларів.

Пасиви України збільшилися на 5,5% - до 181,72 мільярда доларів, зокрема, прямі інвестиції в Україну зросли на 3,68 мільярда доларів - до 61,66 мільярда доларів, портфельні інвестиції - з 20,03 мільярда доларів до 23,28 мільярда доларів.

Отже, інвестиційна позиція є важливим показником, що характеризує стан зовнішньоекономічної діяльності України та має широкий спектр використання як для органів державної влади, так і для закордонних інвесторів.

УДК 65.012

Леся Кухній, здобувач

ПВНЗ "Галицька академія", Україна

РОЛЬ РЕЖИМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Анотація. Розглянуто суть, можливі види та фактори режимів функціонування соціально-економічних систем.

Ключові слова: соціально-економічна система, режим функціонування, фактори збурення режиму.

Lesya Kukhniy

ROLE OF MODE OF FUNCTIONING OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS

Abstract. Essence, possible kinds and factors of the modes of functioning of the socio-economic systems, is considered.

Keywords: socio-economic system, mode of functioning, factors of indignation of the mode.

В сучасних умовах жорсткої конкуренції пріоритетним завданням соціально-економічних систем, як господарюючих суб'єктів ринку, є їх довготривале успішне функціонування. Реалізація цього завдання залежить від численної кількості факторів, вагому роль серед яких відіграє їх режим функціонування.

У відповідності з теорією систем, соціально-економічна система характеризується, як і будь-яка функціонуюча система, такими системними характеристиками як вхід, вихід, ціль і критерій ефективності функціонування системи.

Поєднання кількісних значень перших трьох характеристик системи слід вважати режимом її функціонування, або іншими словами, режим функціонування це сукупність показників, які відображають здатність потужностей цієї системи забезпечувати виробництво означеної кількості продукту чи іншого результату